

Kommunedelplan løyper i Gausdal kommune

Planbeskrivelse

Revidert 02.11.2015

Innhold

1 Bakgrunn	3
2 Formål	3
3 Rammer og retningslinjer for planen	3
4 Hovedinnhold	7
4.1 Innspill til løypeplanen	7
4.2.1 Andre innspill og avklaringer i planprosessen	9
4.2.2 Sammendrag av endringer i løypekart og andre avklaringer i forbindelse med offentlig ettersyn og høring	13
4.3 Forslag til Løypeplan	15
4.3.1 Løypekart	15
4.3.2 Planbestemmelser	15
5 Virkning	16
5.1 Virkning av planen vurdert etter sentrale tema	18
5.1.1 Naturmangfold	18
5.1.2 Annet friluftsliv – stille områder	20
5.1.3 Folkehelse	20
5.1.4 Tamreindrift	20
5.1.5 Skred	21
5.2 Virkning av løyper innenfor ulike verneområder i Gausdal	22
5.2.1 Espedalen Landskapsvernområde	23
5.2.2 Hynna naturreservat	24
5.2.3 Grøtåsen og Djupådalen naturreservat	25

1 Bakgrunn

I sak 55/13 vedtok Planutvalget i Gausdal at det skulle utarbeides ny løypeplan i Gausdal. Forrige løypeplan, som var en del av Lokal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag ble vedtatt av Gausdal kommunestyre 26.11.91 og revidert 09.06.98. Det har vært foretatt noen små endringer i løypeplanen etter den tid, men det har ikke vært foretatt noen fullstendig revisjon. Siden forrige løypeplan ble vedtatt har det skjedd mye når det gjelder interessen for å gå på ski og krav til og omfang av preparerte skiløyper. Det har vært en stor reiselivssatsing og hytteutbygging i Gausdal og man har de seinere årene sett at hytteeiere og turistenes preferanser til friluftaktiviteter har endret seg. Gode skiløyper er derfor viktig både i et næringsperspektiv og i et folkehelseperspektiv. I tillegg har Gausdal kommune fått store arealer vernet gjennom prosessen med etablering av Langsua Nasjonalpark.

Iht §4-2 i Plan og bygningsloven skal alle planer etter loven ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkning, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området.

2 Formål

Løypeplanen skal sikre et godt og bredt tilbud av løyper for både befolkningen og tilreisende i Gausdal kommune. Dette være seg skiløyper og løyper for hundekjøring. Fysisk aktivitet, rekreasjon og trening er svært viktig. Et godt og bredt tilbud av løyper er derfor viktig i et folkehelseperspektiv.

Løypeplanen i Gausdal skal være fremtidsrettet. Man ser at svært mange ønsker å gå på ski og svært mange benytter skiløypene i dag. For mange som investerer i hytter i Gausdal, så er gode skiløyper avgjørende for hvor de vil bygge. Mange turister kommer også til Gausdal for å gå på ski, og i et næringsperspektiv er derfor et godt utbygd løypenett viktig.

Gausdal kommune har mange flotte natur og friluftsområder og store deler av Gausdal Vestfjell er vernet gjennom opprettelsen av Langsua Nasjonalpark. Det er derfor viktig at det blir tatt hensyn til natur- og naturmiljø, og at man har et differensiert tilbud med preparerte løyper der det er stor utfart og kvista turløyper i de indre og mer sårbare fjellområdene.

3 Rammer og retningslinjer for planen

Løypeplanen utarbeides som en kommunedelplan med hjemmel i §11-1 i pbl hvor det står at det kan utarbeides kommunedelplaner for bestemte områder, temaer og virksomhetsområder.

Løypeplanen skal avklare forhold knyttet til bruk av motorkjøretøyer i utmark til oppkjøring og preparering av løyper. Hjemmelsgrunnlaget for Løypeplanen er Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 3, 3. ledd.

Kommunedelplan løyper i Gausdal kommune vil ikke være en del av Kommuneplanens arealdel og vil følgelig ikke være juridisk bindende i forhold til arealdisponering.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i Gausdal kommunestyre 22. mai 2014 og den gir retning for utviklingen av Gausdalssamfunnet. I samfunnsdelen står det at "menneskene og naturen er Gausdal kommunes fremste ressurs", og når Gausdølene ble spurt om hva som er bra med å leve i Gausdal svarte de blant annet: " Flott natur. Nærheten til fjellet med topp fritids- og rekreasjonsmuligheter sommer og vinter". Folkehelse og levekår har en sentral plass i Kommuneplanens samfunnsdel og det står at kommunen skal gjennom planlegging styrke faktorer som bidrar positivt til folkehelsen.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel 2005 – 2016 ble vedtatt i Gausdal kommunestyre 02.02.2006 og arbeidet med revisjon av Kommuneplanens arealdel er godt i gang. Som nevnt ovenfor er ikke Kommunedelplan løyper en del av kommuneplanens arealdel. Mesteparten av løypene i Løypeplanen ligger innenfor områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsliv (LNF-områder). I tillegg omfatter kommuneplanens arealdel en rekke kommunedelplaner, som f. eks Kommunedelplan for Segalstad Bru, Forset, Skei m.fl. Her må det nevnes at enkelte løyper som også er med i Løypeplanen f.eks lysløypene, ligger inne som "Grønnstruktur" i kommunedelplanene. Tilsvarende vil det også være innenfor en reguleringsplan, at skiløyper er regulert til f.eks Skiløype /friområde. Da er det den enkelte kommunedelplanen eller reguleringsplanen som er hjemmel for reguleringen og ikke Kommunedelplanen Løyper.

Verneområder, vernebestemmelser og forvaltningsplanen for Langsua Nasjonalpark

Verneplan for Langsua nasjonalpark ble vedtatt av Kongen i statsråd 11.03.2011. Langsua nasjonalpark er en utvidelse av tidligere Ormtjernkampen nasjonalpark. Verneplanen omfattet i tillegg vern av Espedalen og Dokkfaret landskapsvernområde, Oppsjømyra naturreservat, samt utvidelse av Hynna naturreservat. Hele verneplanen utgjør til sammen 1000 kvadratkilometer og en stor del av dette ligger i Gausdal.

Formålet med vernet er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep. I landskapsvernområdene er videre noe av verneformålet å ta vare på og opprettholde et egenartet og vakkert natur og kulturlandskap der seterlandskapet med beitebruk, seterbebyggelse og setervoller, kulturminner, samt skog og annen vegetasjon utgjør en vesentlig del av landskapets egenart. Det står videre at allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv

med liten grad av teknisk tilrettelegging. Innen Hynna naturreservat er formålet med vernet å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Andre større og sammenhengende verneområder som Løypeplanen kommer i berøring med er Grøtåsen og Djupådalen naturreservat. Verneformålet her er å bevare et relativt lite påvirket barskogområde med stor variasjon i vegetasjon- skog- og naturtyper.

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljøet eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta formålet med vernet.

Bestemmelsene er ikke til hinder for vedlikehold av stier, traseer for skiløyper, skilt, bruer, klopper og lignende i samsvar med forvaltningsplanene og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppsetting av skilt og merking av nye stier og skiløyper i samsvar med forvaltningsplanen, jf pkt 1.2 b) og 1.3 h) i vernebestemmelsene for Langsua Nasjonalpark. I forhold til motorferdsel i nasjonalparken kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av snøscooter for merking av skiløyper etter pkt 1.2 b) og 1.3 h). I Landskapsvernområdene er det åpnet for større grad av tilrettelegging og forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med merking og preparering av skiløyper og hundekjøringsløyper etter pkt 1.2 d) og 1.3 p) i vernebestemmelsene for Espedalen landskapsvernområde. Tilsvarende kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av snøscooter eller prepareringsmaskin for merking og oppkjøring av eksisterende og nye skiløyper og hundekjøringsløyper i Hynna naturreservat jf § 7 bokstav x) og y) i forskrift om vern av Hynna naturreservat. I Grøtåsen og Djupådalen naturreservat kan også forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av prepareringsmaskin for oppkjøring av skiløyper og gi tillatelse til etablering av nye skiløyper. Innen Dokkfaret landskapsvernområde (LVO) er det ikke åpnet for å tilrettelegge – merke eller preparere nye skiløyper.

Under verneplanprosessen ble det utarbeidet utkast til forvaltningsplan som fulgte verneforslaget. Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdene ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel og tilrettelegging. En forvaltningsplan kan verken gi en strengere eller mer liberal praksis enn det som er nedfelt i verneforskriften. Det er pr dd ikke utarbeidet noen fullverdig forvaltningsplan, men arbeidet er i gang.

Innen verneområdene gir både verneforskrifene og utkast til forvaltningsplan føringer i forhold til hvordan virkningen av tiltak er vurdert i forhold til verneverdiene i de enkelte verneområdene.

Planprogram

Det er iht § 11-13 i Pbl utarbeidet eget planprogram for arbeidet med Kommunedelplan løyper i Gausdal kommune. Planprogrammet gjør rede for formålet med arbeidet, planprosess med frister og opplegg for medvirkning og deltagelse. Samtidig som

planprogrammet ble sendt på høring ble også høringsinstansene bedt om å komme med innspill til planen. Det har kommet innspill til løypeplanen fra 9 lag og foreninger. Man har videre fått innspill fra sektormyndigheter på hva som bør vektlegges og ivaretas i planprosessen. Planprogrammet inneholder også en beskrivelse av medvirkning og Gausdal kommune har i hht planprogrammet gjennomført møter med verne- og miljømyndighetene for på et så tidlig stadium som mulig identifisere mulige konflikter i forhold til miljø og verneverdier. Dette har vært veldig viktige møter hvor man har fått vurdert ulike innspill og traseer. Det har videre vært flere møter med lag og foreninger for å se på innspillene som har kommet og for å diskutere og vurdere ulike hensyn som man ble utfordret på av vernemyndighetene. Dette har resultert i konstruktive diskusjoner og man har fått belyst problemstillingene på en faglig og praktisk måte. De har også vært en løpende informasjonsutveksling mellom Gausdal kommune og ulike løypelag i forhold til data på løyper.

Etter at forslag til Løypeplan har blitt sendt på høring vil planforslaget bli presentert i et åpent møte.

Løypeplanen fra 1991

Løypeplanen fra 1991 var en del av Lokal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag i Gausdal kommune. I forbindelse med de verneprosessene som har vært gjennomført de siste årene har gyldighetsrådet for den lokale forskriften blitt svært begrenset og Gausdal kommune ønsket at ny Løypeplan skulle behandles som en kommunedelplan.

I løypeplanen fra 1991 var de ulike løypene vert definert som:

- Preparert løype. Løyper som kan prepareres med løypemaskin eller snøscooter og som kan kjøres jevnlig.

-Stikka løype. Løyper som er merket med stikker. Kan kjøres for ettersyn av stikkinga.

-Stikka DNT løype. Løype som er merket med stikker av Den Norske Turistforening. Kan kjøres for ettersyn av stikkinga.

-Transportløype. Løyper der det kan foregå transport som er nødvendig for drift av turistanlegg som ikke ligger til brøytet bilveg. Løypene kan stikkes.

-Hundeløype. Løyper spesielt tilpasset trekkhundkjøring og kan kjøres etter behov.

Trekkhundløypene skal ikke prepareres maskinelt i tida mellom 15. april og frem til det er barmark om våren. Løypene kan stikkes

-Beltevognløype. Løype som Sambandsregimentet på Jørstadmoen kan bruke ved opplæring av beltevognsjåførere.

4 Hovedinnhold

4.1 Innspill til løypeplanen

Sak-dok nr 13/1143-9 Gausdal fjellstyre

Gausdal vestfjell har et rikt forgreinet løypenett vinterstid, av både kvistet løyper, maskinpreparerte langrennsløyper og trekkhundløyper. Det er etter Fjellstyrets syn ikke behov for store utvidelser/forandringer på eksisterende løypenett, men det foreslås noen justeringer/utvidelser av eksisterende løypenett. Blant annet mulighet til å kjøre skiløype på Revsjøvegen i begynnelsen av sesongen.

Det foreslås også å ha mulighet til å knytte sammen trekkhundløypene i Gausdal vestfjell og Synnfjellet. En slik sammenkobling vil utvide løypenettet betraktelig, samtidig som ferdselen kanaliseres.

Skiløyper: 1) Ny trase fra Kittilbu til Værskai/Stormyra som erstatning for løypa som fulgte Vestfjellvegen fra Bentsetervegen til Kittilbu.

2) Mulighet til å ha skiløype på Revsjøvegen, fra Synstgardsetra til Revsjøplassen.

Trekkhundløyper: 1) Legge inn «Moslettrunden» på kartet.

2) Knytte sammen løypenettet i Gausdal Vestfjell og Synnfjellet, langs gammel skiøypetrase gjennom Hynna, og videre langs Dokkfløyvegen, event Mannstadlivegen.

Merknad: Skiløype 1 er samme som innspill fra Værskai LK. Trekkhundløype 1 ligger inne i LP.

Sak- dok nr 13/1143-10 Værskai Løypekomite

Værskai Løypekomite ønsker å få inn «Kroktjernrunden», tilførselløype fra Kittilbu til Blesternrunden v/Bentsetra og hytterundene – hytterunden nord – Stormyra og løypa fra Nyseterveien til hyttefelt øst til Værskai.

Merknad: Kroktjernrunden ligger inne i LP. Tilførselløype – samme som innspill fra fjellstyret. Andre – ligger inne i LP – små endringer jf løype fra Nyseterveien til hyttefelt øst.

Sak- dok nr 13/1143-11 Vestringen IL

Vestringen IL har kommet med innspill på at følgende løyper må inn i LP:

-Lysløypa i Forset

-Lysløypa i Svatum

-Traseen for Vestfjelløpet.

Sak- dok nr 13/1143-13 – Nedre Svatum Grunneierlag, Øvre Svatum Grunneierlag

Forslag til løyper som bør inn i LP

1) Fageråsen - Årstuelen

2) Gåsøya – Lonhaugen

3) Fageråsen – Lonhaugen

4) Lonhaugen – Fagerhøy

- 5) Ny løype Lonhaugen – Nysetra, via Benna – langs Trevatnene
- 6) Nysetra – Fagerhøy, via Aulstadsetra, Volesetra og Leikvamsetra

Merknad: Løype 1,2,3 og 4 ligger inne i LP. Løype 5 er ny. Løype 6 ligger inne, men det er fremmet forslag om endring av trase.

Sak- dok nr 13/1143-14 Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord

Innspill til LP fra Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord.

- Nye løyper til Nordbua:
- Stikka løype fra stikkaløypa til Storkvelvbu til Nordbua
 - Stikka løype Leppskardet – Nordbua
 - Stikka løype Stylskardet – Nordbua
- Nye løyper Viknekjølen
- Ny løype fra godkjent trase - rundt Holbekkhøgda mot Haukådalen til Viknesetra.

Merknad: Det er pr dd prep løype til Leppe, stikka løype til Storkvolvbu og Nordbua frå Leppe, stikka løype Leppskardet – Leppe og stikka løype opp Stylskardet.

Vedr. ny løype på Viknekjølen – Løypa er tidligere avslått – ved siste søknad ble det vist til revisjon av LP.

Sak dok nr 13/1143-16 Forsvarsbygg

Forsvaret leier løypetraseer av Statskog på Kittilbu. Løypene benyttes til opplæring av banevognførere og til øvelseskjøring i regi av forsvaret. Forsvarsbygg har oversendt kart over traseer.

Sak- dok nr 13/1143-17 Strand Fjellstue / Espedalen Skilag

Strand Fjellstue har kommet med følgende innspill :

- Nye løype – Stylskardet – Nordbua

Merknad: Ny løype Stylskardet – Nordbua også meldt fra Stil og Løypekomiteen for Gausdal Vestfjell Nord.

Sak- dok nr 13/1143-22 Gausdal Trekkhundklubb

Gausdal Trekkhundklubb har kommet med følgende innspill til LP.

- Moslettrunden blir med i LP.
- Trekkhundløypa fra Astridbekken forlenges helt til Synstgardsetra.

Merknad: Moslettrundem ligger i LP.

Sak- dok nr 13/1143-23 Augga Løypelag

Augga Løypelag foreslår følgende nye skiløyper:

- Prestsletta - Hammerlivegen
- Langmyra – Rævskorotjernet

- Tittut slott – Stølan – Kinna
- Grøtåsen – Melbøsetra
- Klinninggrautstein – Hærfjellet
- Forenkling av løypene Djupådalsrunden – Djupådalskrysset.

Merknad: Løypene Langmyra – Rævskorotjernet, Klinninggrautstein - Hærfjellet og Djupådalsrunden – Djupådalskrysset ligger i Grøtåsen og Djupådalen Naturreservat.

4.2.1 Andre innspill og avklaringer i planprosessen

Iht Planprogram har det blitt avholdt møte med verne- og miljømyndigheter (Langsua Nasjonalparkstyre og Fylkesmannen i Oppland) for å avklare om innspill til nye traseer kunne komme i konflikt med viktige viltbiotoper eller andre viktige verneverdier. Det ble videre avholdt flere møter med lag og foreninger for å avklare og finne løsninger på forhold som ble tatt opp av verne- og miljømyndigheten.

På møte 05.12.2014 – som ble avholdt mellom Gausdal kommune v/ Strand og Hatterud, Langsua Nasjonalparkstyre v/Ulf Ullring og Fylkesmannen i Oppland v/Alexandra Abrahamson gikk man gjennom forslag til nye løyper innen for Espedalen LVO, Hynna naturreservat og Grøtåsen og Djupådalen naturreservat. Innen Hynna og Grøtåsen og Djupådalen naturreservat er det Fylkesmannen i Oppland som er forvaltningsmyndighet, mens Langsua nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet innen Espedalen LVO. Nedenfor følger en oversikt over innspill og avklaringer foretatt i møtet 05.12.2014. (Ref av 07.01.2015) og 15.01.2015. Det ble videre avholdt 2 møter med løypelag, trekkhundklubben og Vestringen IL for å komme frem til praktiske løsninger på løypene innenfor Espedalen LVO og Hynna naturreservat.

Møte den 05.12.2014 – ref av 07.01.2015

Grøtåsen og Djupådalen naturreservat

- Forslag til nye løyper –*
- *Grøtåsen – Stubberudstylen*
 - *Langmyra – Rævskorotjernet*
 - *Forenkling Djupådalskrysset/djupådalsrunden*

Fylkesmannen i Oppland (FM) v/Alexandra Abrahamson: FM positive til tilrettelegging av nye skiløyper. I forhold til ny trase til Rævskorotjernet så mente FM at den ikke ville komme i konflikt med verneinteressene i området - ettersom den i stor grad er lagt til myrområder. Det samme gjelder forenkling av Djupådalskrysset/Djupådalsrunden. FM viser videre til at området er vernet som naturreservat og at rydding av skog for tilrettelegging av skiløyper og etablering av ny skiløyper skal behandles etter verneforskriften.

Espedalen LVO

Forslag til nye løyper: - Kvistet løype til Nordbua fra Leppskardet og Stylskardet
 - Ny løype til Revsjøen – følger delvis transportløype til Liomseter

Kvistet løype til Nordbua - Kvistet løype til Nordbua fra eksisterende stikka løype til Storkvelvbua og kvistet løype til Nordbua via Leppholet ble behandlet og godkjent av Fylkesmannen i Oppland i hhv 2012 og 2013. Det var videre søkt om ny trase til Nordbua fra Stylskardet. Med bakgrunn i varsel om oppstart av arbeidet med ny løypeplan ble det bestemt at traseene til Nordbua fra Stylskardet og traseen opp Leppskardet via Leppholet til Nordbua skulle vurderes i forb. med den nye Løypeplanen.

Gausdal kommune mener Nordbua er et viktig og naturlig turmål i dette området og at det er naturlig at det går stikka løype til Nordbua. Det understrekes at det er viktig at det tas hensyn til sårbare hekkelokaliteter i området. Det er viktig at stikka løype til Nordbua tar av løypa til Storkvelvbua og følger ryggen til Nordbua og at stikkaløypa til Storkvelvbua ikke går innover mot Forundringshaugan/Gardbutjønnan, men tar av mot Storkvelvbua innenfor Storlonen. Likeledes mener Gausdal kommune at det er viktig at stikka løypa fra Stylskardet til Nordbua legges slik at den ikke kanalisere ferdsel opp mot Nordbukampen.

Stylskardet – området rasutsatt, vurderes iht aktsomhetskart for snøskred..

Nasjonalparkforvalter Ulf Ullring (NP-forvalter) viser også til at det er sårbare hekkelokaliteter i området Gausdal Vestfjell Nord og at det er viktig at disse hensyntas og at det ikke kanalisere ferdsel innenfor en sone på 1 km. NP- forvalter er også av den oppfatning at det er uheldig at det kanalisere ferdsel opp mot Nordbukampen, jf forslag til løype fra Stylskardet, og mener at denne løypa bør ta av tidligere og legges lengre ned i terrenget. NP forvalter mener videre at det er viktig at man ikke etablerer flere traseer til Nordbua enn det som er absolutt nødvendig og viser til at området også er beiteområde for tamrein om vinteren, og at det spesielt i området Leppholet har oppholdt seg mye rein sist vinter. Det ligger allerede inne en kvistet løype opp Leppskardet til Leppe og fra Leppe går det kvistet løype til Nordbua. NP forvalter mener derfor at det ikke er behov for kvistet løype via Leppholet. Gausdal kommune er også kjent med at dette er et vinterbeiteområde for tamrein og at det har oppholdt seg mye rein i området Leppholet – Leppfjellet.

I forbindelse med godkjenning av stikka løype til Nordbua fra eksisterende stikka løype til Storkvelvbua, ble det også gitt tillatelse til å sette ut stikker med løypemaskin. Stikka løyper er en enkel form for tilrettelegging som skal benyttes i indre og mere sårbare områder. Det er derfor viktig at forskjellen mellom preparerte løyper og stikka løype er tydelig og at det ikke

oppstår uklarheter omkring dette. Gausdal kommune og NP- forvalter mener derfor at utsetting av stikker og ettersyn av stikka løyper skal foretas med Snøscooter.

FM orienterte om at etablering av løyper til Nordbua også var tema i forbindelse med nasjonalparkprosessen og at dette kunne bli gjenstand for ny vurdering i forbindelse med forvaltningsplanen. FM var videre enig i vurderingene til NP- forvalter mht at antall løyper til Nordbua burde begrenses til det som absolutt er nødvendig og at løypa fra Stylskardet legges litt lengre ned i terrenget slik at det ikke kanaliseres ferdsel opp mot Nordbukampen.

Ny løype til Revsjøen – Det har kommet forslag om ny preparert skiløype til Revsjøen langs Revsjøvegen. Stikka løype /transportløype til Liomseter følger også Revsjøvegen til den tar av mot Liomseter innenfor Slivatnet. Det ble gitt tillatelse til å preparere skiløype langs Revsjøvegen for sesongen 2013/2014 pga at det var så lite snø at det ikke var mulig å kjøre opp de vanlige løypene i området.

NP- forvalter og FM hadde ingen innvendinger mot dette forslaget. I dag har den eksisterende skiløypa fra Synstgardsetra – Vetafjellrunden gått over myra ved Moatjernet som ligger i Hynna Naturreservat. NP- forvalter og FM mener at hvis det blir preparert skiløype langs Revsjøvegen så er det unødvendig at det kjøres opp et parallelt spor over myra.

Hynna Naturreservat

Forslag til nye løyper

- Forlengelse av hundeløype til Synstgardsetra
- Ny løype på Viknekjølen – rundt Holsbekkhøgda til Viknesetra
- Hundeløype til Kittilbu

Gausdal Trekkhundklubb har kommet med forslag om å forlenge hundeløypa frem til Synstgardsetra. Synstgardsetra er et naturlig utgangspunkt for de som driver med hundekjøring i Vestre Gausdal. Traseen vil følge skiløypetraseen.

NP- forvalter og FM hadde ingen innvendinger mot dette forslaget.

Ny løype på Viknekjølen rundt Holsbekkhøgda til Viknesetra – Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord har tidligere søkt om godkjenning av ny skiløype på Viknekjølen. Denne har tidligere blitt avslått pga av vilthensyn. Det er likevel naturlig at den vurderes i forb med ny Løypeplan. Trekkhundklubben har godkjent hundeløype som går mer eller mindre parallelt med forslag til ny skiløype. Fra Viknesetra går det en skogsbilveg opp mot Viknekjølen. Viknesetra er et naturlig utgangspunkt for skiløype for de som har hytter i området.

NP-forvalter og FM hadde ingen innvendinger til forslaget, men påpeker at det er uheldig at det etableres parallelle løyper og at man må finne en felles trase for hundeløypa og skiløypa. Store deler av traseen ligger innenfor Hynna naturreservat og hogst / rydding av vegetasjon og etablering av ny skiløype må behandles etter vernebestemmelsene. Gausdal kommune var

enig i at man bør tilstrebe å samlokalisere de ulike løypene og vil derfor invitere trekkhundklubben og Løypelag for å se nærmere på dette.

NP forvalteren oppfordret Gausdal kommune til også å se på løypene i området Hornsjøsetra for å unngå parallelle løyper.

Det har også kommet forslag fra Gausdal fjellstyre om ny hundeløype til Kittilbu. Fra Hynna og sørover vil det da gå 3 traseer; ei skiløype (Vestfjelløpet) og to hundeløyper. FM i Oppland hadde ingen innvendinger mot forslaget – mht tiltakets innvirkning på verneverdiene i området, men rent prinsipielt - som også anført tidligere så bør traseene samlokaliseres. Dette vil Gausdal kommune følge opp videre.

I forslaget til ny hundeløype fra Gausdal fjellstyre låg det også inne forslag om etablering av trase langs Dokkfløyvegen event Mannstadlivegen for å knytte sammen løypenettet i Gausdal med løypene i området Synnfjellet. Disse løypene ligger utenfor verneområdene i Gausdal Vestfjell, men ettersom de er med å kanalisere ferdsel inn og mot verneområdene ønsket Gausdal kommune NP forvalteren og Fylkesmannens syn på saken. Gausdal kommune orienterte om at det kommunen ikke ønsket kanalisering av ferdsel som åpnet – kunne føre til økt ferdsel i Dokkfarete og at Gausdal kommune i lys av det var skeptisk til ny hundeløype i Mannstadlia. Langs Dokkfløyvegen er det allerede ferdsel – det kommer hundespenn fra Torpa – og disse vil bli kanalisert videre i hundeløypene i Gausdal og vil etter Gausdal kommunes vurdering ikke representere samme fare for kanalisering av ferdsel innover Dokkfarete. FM og NP forvalteren delte Gausdal kommunes syn om at det ikke var ønskelig å legge til rette for kanalisering av ferdsel innover Dokkfarete.

Møte den 15.01.2015: Langsua Nasjonalparkstyre, Gausdal kommune, Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord, Gausdal fjellstyre og Statens naturoppsyn (SNO)

Under godkjenning av skiløyper etter vernebestemmelsene for Espedalen LVO var det lagt til grunn at forslag om ny løype langs Revsjøvegen skulle prepareres hele sesongen og at løype over myra ved Moatjernet da kunne utelates. Etter at det ble fattet slikt vedtak ble Nasjonalparkstyret og Gausdal kommune gjort oppmerksom på at det ikke var ønskelig å kjøre løype langs Revsjøvegen hele sesongen – den traseen skulle kun brukes som tidligløype og som en konsekvens at dette, var man fortsatt avhengig av en trase over myra ved Moatjernet. Med bakgrunn i denne misforståelsen fant man det hensiktsmessig å invitere løypelag, fjellstyret m.fl til et møte for å avklare spørsmål vedr dette og for å på et bredere grunnlag orienter som de foreløpige vurderingene som var foretatt. Det ga også løypekomiteen, fjellstyret m.fl mulighet til å komme med sine vurderinger og synspunkter. Nasjonalparkforvalter og Gausdal kommune orienterte om de vurderingene som var foretatt i forhold til forslagene og endringene vedr løyper inn til Nordbua, herunder at Nordbua var et viktig turmål som man ønsket at kunne tilrettelegges med stikkløyper, men at det også var viktige lokaliteter i området som måtte hensyntas. Dette ble tatt til etterretning og det

ble uttrykt forståelse for de hensynene og avveiningene som var foretatt. Det var heller ikke sterke innvendinger mot at forslag til trase til Nordbua via Leppholet ville bli utelatt. Det ble videre presisert at løypa rundt Ongsjøfjellet – Leppe til Leppskardet hadde blitt preparert gjennom mange år og at det var ønskelig at den fikk status som preparert løype i Løypeplane. Det kom også innspill/spørsmål fra Løypekomiteen på om deler av traseen inn til Nordbua kunne prepareres med oppkjørte spor til f.eks Nordbuvatnet.

Det ble også orientert om oppfordringen/henstillingen fra miljø og vernemyndighetene om at man burde tilstrebe en samlokalisering av løyper til felles traseer og det ble besluttet at Gausdal kommune skulle invitere løypelag og trekkhundklubben til møte for å se nærmere på dette.

Gausdal Maraton

Traseen til Gausdal maraton er tatt med i Løypeplanen. Gausdal Maraton er et trekkhundløp og ble første gang arrangert i 1984. Løpet samler ca 120 deltagere og er Norges 3. største langdistanseløp. Pga snømangel de senere år har man av sikkerhetsmessige årsaker valgt å legge både start, sjekkpunkt og mål på Astridbekken. I forbindelse med Gausdal Maraton 2013 ble det avholdt møte med Gausdal kommune, SNO, Fylkesmannen i Oppland og Trekkhundklubben. Temaer som bruk av snøscooter, valg av trase, sikkerhet og løypekvalitet ble grundig belyst og med bakgrunn i dette ble løypetraseen gjennomgått med assistanse fra SNO. Det ble da vektlagt at traseen ikke skulle komme innenfor grensene til Langsua nasjonalpark og i størst mulig grad følge eksisterende treningsløype. Gausdal Maraton omfatter både en 200 km trase og en 300 km trase. 300 km traseen er et langløp som går rundt hele Langsua Nasjonalpark og knytter sammen flere treningsløyper og går innom både Beitostølen og Valdresflya før den kommer inn på Gausdal Maraton 200 km ved Agnsjøen. Videre følger 300 km en den vanlige 200 km traseen fra Megrunden og inn til Astridbekken, slik at det bare er starten på dette løpet at det benyttes ny trase og denne følger i hovedsak Vestfjellvegen til Lenningen.

4.2.2 Sammendrag av endringer i løypekart og andre avklaringer i forbindelse med offentlig ettersyn og høring

Innspill under høring på kommunedelplan løyper har medført noen endringer i forhold til det som ble vedtatt i Planutvalget 12.06.2015 og det kan oppsummeres slik:

Løypekart:

Nye løyper: -Stikka løype fra Stylskardet, via Øvre Megrundstjønnen til Venlisæter (grense til Sør-Fron kommune)
-Nilsrunden
-Tilførselløype fra Norshusstuen til Stålanrunden

Oppretting og justering av traseer:

-Forsvarets øvingsløype over Dokkfløyvatnet er lagt inn og øvingsløypa

i Mannstadlia er flyttet ca 100 m lengre opp i lia – dette iht kart fra Forsvarsbygg.

- Rundløype rundt Nysetra

Andre endringer:

-Løypenettet for ny skistadion på Skei er lagt inn i løypeplanen

-Forbehold om endring av Vetafjellrunden er vist i løypekart med skravur.

-Signatur for forsvarets øvingsløype er lagt til i tegnforklaringen i kartet

Søknad om etablering av skiløype som forbinder «Vetafjellet rundt» med Nysetra og Vestfjellhytta – dok 13/1143 – 34

Den Norske Turistforening (DNT) Lillehammer har søkt om etablering av skiløype som forbinder løypa – «Vetafjellet rundt» med Nysetra og Vestfjellhytta. Som kjent har DNT oppført ei ny turistforeningshytte, Vestfjellhytta ved Nystra. I den forbindelse ønsker turistforeningen at det etableres ei løype mellom Nysetra og «Vetafjellrunden». Søknad om etablering av denne løypa er sendt til både Gausdal kommune, Gausdal fjellstyre og til Langsua Nasjonalparkstyre. Søknaden ble sendt inn etter at fristen for å komme med innspill til høring på Kommunedelplan løyper hadde gått ut. Iht til Planprogram og Planbeskrivelse skal forslag til løyper innenfor verneområdene legges frem for vernemyndighetene slik at de kan vurdere virkning i forhold til viktige viltbiotoper og andre verneinteresser. Nye løyper skal videre behandles etter vernebestemmelsene for de enkelte verneområdene. Hvordan denne søknaden skulle behandles og håndteres i forhold til løypeplanen ble derfor tatt opp til drøfting med Nasjonalparkforvaltningen og man kom frem til at det mest fornuftige ville være å vurdere denne i forbindelse med den kommende forvaltningsplanen for Langsua Nasjonalpark. En viktig grunn til dette er at det allerede ligger inne ei løype i Løypeplanen som går fra Synstgardssetra og forbi Vestfjellhytta, slik at man pr dd har god adkomst – preparerte spor til Vestfjellhytta. Man ser heller ikke bort fra at det kan komme andre forslag på løyper i dette området - f. eks kan det være naturlig med en forbindelse mellom Vestfjellhytta og Liomseter. Det er derfor naturlig at man vurderer det fremtidige løypenettet i dette området i forbindelse med forvaltningsplanen for Langsua. Det kom også opp forhold i møtet den 23.10.2015 som vil påvirke plasseringen av løypene i dette området, jf neste avsnitt.

Møte med Nasjonalparkforvaltningen, 23.10.2015 – Gjennomgang av innspillene til høring på kommunedelplan løyper i Gausdal kommune, som ligger innenfor verneområdene for Langsua Nasjonalpark.

Den 23.10.2015 – ble det iht planprogrammet avholdt møte med forvaltningsmyndigheten for Langsua nasjonalpark for å se på om noen av innspillene til løypeplanen ville komme i konflikt med viktige viltbiotoper eller andre viktige verneverdier innenfor Langsua nasjonalpark med tilhørende verneområder. Av innspill som var kommet var det kun forslaget om løype fra Stylskardet, via Øvre Megrundstjønn og videre til Venliseter som lå innenfor verneområdene - Espedalen LVO. Denne løypa hadde vært med i tidligere løypeplan og forvaltningsmyndigheten hadde ingen innvendinger mot forslaget.

På møtet orienterte Nasjonalparkforvalter Vorkinn om at det nylig hadde kommet en rapport med vurdering av sårbarhetsområder for Rovfugl. Denne viste at det vil være behov for justering av deler av traseen på Vetafjellrunden. Dette er noe som løypelag, Gausdal kommune og forvaltningsmyndigheten må se nærmere på. Man ble enige om at deler av løypa – Vetafjellrunden får en skravor på løypekartet, som betyr at plassering av traseen må vurderes på nytt.

4.3 Forslag til Løypeplan

4.3.1 Løypekart

Det er utarbeidet eget løypekart og dette følger vedlagt. Grunnlagsdata for løypekartet er tidligere løypeplan, GPS data fra Skisportet.no og GPS data fra løypekjørere.

4.3.2 Planbestemmelser

§1) Formål

Løypeplanen skal sikre et godt og bredt tilbud av løyper for befolkningen og tilreisende i Gausdal kommune. Løypeplanen skal sikre at det blir tatt hensyn til natur og naturmiljø og at man har et differensiert tilbud med preparerte løyper der det er stor utfart og kvista løyper i indre og sårbare fjellområder.

§2) Rammer

Hjemmelsgrunnlaget for Kommunedelplan løyper er Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 3, 3. ledd., som hjemler bruk av motorkjøretøyer til oppkjøring av løyper.

Kommunedelplan Løyper i Gausdal kommune er ikke en del av Kommuneplanens arealdel og følgelig ikke juridisk bindende i forhold til arealdisponering.

Skal det prepareres løyper kreves grunneiers tillatelse.

Sluttidspunkt for oppkjøring av løyper i Naturresevatene er 10. april, event 2. påskedag i år hvor 2. påskedag faller senere enn 10. april.

§ 3) Definisjon av løyper

- **Preparert løype.** Løyper som kan prepareres med løypemaskin eller snøscooter og som kan kjøres jevnlig.

-**Stikka løype.** Løyper som er merket med stikker. Kan kjøres for ettersyn av stikkinga.

-**Transportløype.** Løyper der det kan foregå transport som er nødvendig for drift av turistanlegg som ikke ligger til brøytet bilveg. Løypene kan stikkes.

-**Hundeløype.** Løyper spesielt tilpasset trekkhundkjøring og kan kjøres etter behov.

-**Gausdal Maraton.** Trase for trekkhundløpet Gausdal Maraton 200 km og 300 km.

-**Forsvarets øvingsløype.** Løype som Forsvaret benytter til øvelseskjøring og opplæring i bruk av snøscooter og beltevogn.

§ 4) Dispensasjoner

Bruk av motorkjøretøyer for oppkjøring av løyper som ikke ligger i planen krever dispensasjon etter Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Søknad om dispensasjon rettes til Gausdal kommune og behandles av Planutvalget. Alle dispensasjoner som berører områder vernet etter Naturvernloven skal oversendes vernemyndigheten for behandling etter vernebestemmelsene.

5. Virkning

Iht til Plan og bygningsloven skal planens virkning beskrives. I Planprogrammet er flere sentrale tema som planen berører listet opp. Løypeplanen skal avklare forhold knyttet til bruk av motorkjøretøy i utmark til oppkjøring og preparering av løyper. Etter motorferdselslovens § 1 er formålet med loven: « ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på vern av naturmiljøet og fremme trivselen». Av forarbeidene til loven fremgår at begrepet «naturmiljø» skal forstås i videste betydning. Det omfatter både naturlandskap med mark, planteliv og dyreliv og andre miljøverdier som ren luft, rent vann, landskap, stillhet og ro. Formuleringen «fremme trivselen» innebærer at loven også skal ta sikte på å tilgodese rekreasjonsverdier, friluftsliv og naturopplevelser. Etter § 7 i naturmangfoldloven skal videre prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Gjennom verneplanprosessen som ble gjennomført i forbindelse med opprettelsen av Langsua nasjonalpark ble det gjennomført et omfattende utredningsarbeid og natur-, miljø- og verneverdier innen området ble godt kartlagt. Planmyndigheten legger derfor ikke opp til at det gjennomføres egen konsekvensutredning. Hensynet til natur og naturmiljø skal vurderes iht Motorferdselloven, Naturmangfoldloven og som ovenfor nevnt skal planens virkning på natur og naturmiljø beskrives i planbeskrivelsen.

Det er viktig at planen ivaretar hensynet til natur og naturmiljø og at den ikke forringer verneverdiene i området. Det er derfor et klart skille i grad av tilrettelegging/preparering mellom indre og sårbare områder og mer sentrale og lett tilgjengelige områder. Løypeplanen har derfor et differensiert tilbud med preparerte løyper der det er stor utfart og kvista løyper i indre og sårbare områder. Man har også områder som Dokkfaret Landskapsvernområde hvor det pr dd ikke er tilrettelagt med hverken preparerte- eller stikka løyper og hvor det heller ikke er foreslått nye løyper. Dette er et område med en betydelig vinterbestand av elg og det er flere arter i dette området som er sårbare mht til forstyrrelser. Gausdal kommune ønsker heller ikke at det etableres løyper som kan kanalisere ferdsel innover Dokkfaret. Dette hensynet til viltinteressene gjenspeiles også i vernebestemmelsene for Dokkfaret LVO hvor det ikke er åpnet for at forvaltningsmyndigheten skal kunne godkjenne nye løyper.

Selv om hjemmelsgrunnlaget for Løypeplanen er Motorferdselloven så vil det være naturlig å vurdere virkningen av planen i en videre forstand – som virkningen av tilrettelegging, virkningen av motorferdsel og virkningen av aktiviteten som løypene genererer. Og for alle

disse aspekten vil det være en gradient i forhold til tilretteleggingsgrad , hvor virkningen av enkle løyper – som for eksempel kvista løyper vil være begrenset, mens virkningen av godt preparerte skiløyper i store utfartsområder vil være mye større.

Virkningen av nye løyper innenfor de ulike verneområdene i Gausdal er vurdert for hvert enkelt verneområde, jf kap 5.2. Virkningen av nye løyper som ligger utenfor verneområdene omhandles tematisk under sentrale tema.

Tabell 1 Oversikt over forslag til nye løyper som er tatt med i løypeplanen og forslag til løyper som ikke er tatt med. Forslagene er sortert etter områder og ulike verneområder.

Forslag til nye løyper som er med i Løypeplanen		
Område	Løype	Merknad
Gausdal Vestfjell	Kittilbu – Værskoi	
	Trekkhundløype Dokkfløyvegen	
Nyseterkjølen	Lonhaugen - Nysetra	
Kinna	Tittut slott – Stølan - Kinna	
Grøtåsen - Sveasetra	Grøtåsen - Melbøsetra	
Hammerlivegen	Prestsletta - Hammerlivegen	
Follebukjølen	Nilsrunden	
Øverbygdkjølen	Tilførselsløype fra Norshusstuen til Stålanrunden	
Forslag til nye løyper som ikke er med i Løypeplanen		
Område	Løype	
Gausdal Vestfjell	Trekkhundløype Mannstadlivegen	
Forslag til nye løyper som er med i Løypeplanen innenfor ulike verneområder		
Verneområde	Løype	
Espedalen LVO	Kvistet løype til Nordbua fra Stylskardet	
	Kvistet løype fra Leppe til Nordbua	Godkjent av FM i 2012 og 2013
	Endring av status på løype fra Leppe - Leppskardet	
	Løype til Revsjøen langs Revsjøvegen	
	Kvistet løype fra Stylskardet, via Øvre Megrundsvannet til Venliseter.	
Hynna naturreservat	Forlengelse av hundeløypa til Synstgardsetra	
	Løype på Viknekjølen – rundt Holsbekkhøgda til Viknesetra	
	Trekkhundløype fra Kittilbu	
Grøtåsen og Djupådalen naturreservat	Langmyra - Rævskorotjernet	
	Forenkling Djupådalsrunden/krysset	
Forslag til nye løyper som ikke er med i Løypeplanen innenfor ulike verneområder		
Område	Løype	
Espedalen LVO	Kvistet løype til Nordbua fra Leppskardet via Leppholet	
Grøtåsen og Djupådalen naturreservat	Klininggrautstein - Hærfjellet	

5.1 Virkning av planen vurdert etter sentrale tema

5.1.1 Naturmangfold

Tilrettelegging og preparering av løyper vinterstid er veldig skånsomt for natur og naturmiljø. I terrenget kjøres løypene først når marka er snødekt og snødekke beskytter både vegetasjonen for skade og slitasje. Løypene blir også i stor grad lagt naturlig i terrenget slik at det ikke vil være behov for store tilretteleggingstiltak, men som nevnt ovenfor vil dette variere fra område til område. Søknadspliktige tilretteleggingstiltak som bakkeplanering/terrenginngrep må behandles av kommunen etter PBL. I sårbare områder og i verneområdene er det sjeldent behov for slik tilrettelegging og skulle det oppstå slike behov må tiltaket i tillegg behandles etter vernebestemmelsene. I Gausdal er det videre mange fjellveier som ikke er brøytet vinterstid og som benyttes til skiløyper og det er positivt i forhold til rydding av traseer og slitasje på vegetasjon. I løypeplanen ligger det inne forslag om ny slik løype på f.eks Revsjøvegen, jf kap 5.2.

Det følger også av vernebestemmelsene for de ulike verneområdene at virkningen av og konsekvensene av tilrettelegging og preparering av løyper vinterstid er begrenset i forhold til verneverdiene da det er åpnet for dette i både vernebestemmelsene for Hynna naturreservat og i Espedalen landskapsvernområde. Selv om tilrettelegging og preparering av løyper vinterstid er veldig skånsomt for naturen kan man se endringer i vegetasjonen sommerstid der det har vært kjørt skiløyper, også i områder hvor en ikke har ryddet vegetasjon – som f.eks på myr.

En stor del av løypenettet i Gausdal ligger i Lavfjellsområder. Dette landskapet preges av mye myr og fjellskog med både gran og bjørk som dominerende treslag. For å tilrettelegge og preparere løyper i områder bevokst med skog vil det være behov for rydding og omfanget vil variere for de ulike løypene. I Grøtåsen og Djupådalen er de fleste nye løypene lagt til myrområder og Fylkesmannen mente at nye løyper ikke ville være i konflikt med verneverdiene. I Noen områder kan det være behov for rydding av skog – i verneområdene skal dette behandles av vernemyndighetene, men det er åpnet for at vernemyndighetene skal kunne godkjenne slike tiltak. Selv om det vil være behov for å rydde noe skog vil dette være svært beskjedne inngrep og vil ha liten virkning på natur og naturmiljø. Under arbeidet med Løypeplanen har Gausdal kommune blitt utfordret på å samlokalisere ulike traseer som ligger mer eller mindre parallelle, jf møte med miljø og vernemyndighetene 05.12.2014. Dette gjelder i Hynna naturreservat hvor det er både skiløyper og hundekjøringsløyper. Gausdal kommune har sett på dette sammen med trekkhundklubb, løypelag og idrettslag i flere møter. På enkelte strekninger har man funnet gode løsninger hvor slik samkjøring kan la seg gjøre. Dette gjelder hundekjøringsløype Moslettrunden og ny skiløype på Viknekjølen og for løypene nordover fra Hornsjøsetra til Synstgårdsetra. I disse områdene er det åpne områder og myr og hvor det er plass for 2 løyper innenfor samme trase. Selv om løypene

ligger i samme trase er det 2 adskilte spor. Fra Hynna og sørover er det i dag en trasee for hundekjøring og en skiløypetrase som benyttes i forbindelse med Vestfjelløpet. I dette området er skogforholdene og traseen slik at man ikke har funnet det hensiktsmessig å legge disse løypene sammen. Et slikt tiltak ville medføre betydelige inngrep med hogst og rydding av skog og man ville fått en mye breiere trasser som ikke ville ligge like godt i terrenget, slik som traseene gjør i dag.

Løyper som kjøres med snøscooter krever mindre traseer og det vil være mindre behov for rydding. Løypene som er definert som kvista løype krever i svært liten grad noen form for tilrettelegging.

Preparering av løyper med ulike motorkjøretøyer og bruk av løypene til skigåing eller til hundekjøring vil medføre aktivitet. Som nevnt innledningsvis er det et klart skille – en gradient – i grad av tilrettelegging mellom indre og sårbare områder til sentrale og lett tilgjengelige områder og turistdestinasjoner. Denne differensieringen i planen er veldig viktig for å ivareta hensynet til natur og naturmiljø herunder viltet. Viltet kan være sårbart vinterstid ettersom det er begrenset med næringsressurser og det kan være ressurskrevende å tilegne seg næring og de fleste artene går på sparebluss vinterstid. Denne balansegangen mellom næringsinntak og ressursbruk kan i ytterste konsekvens gå på viltets mulighet til å komme seg gjennom vinteren. I forhold til foryngelse og reproduksjon vil det være hekke og yngletiden som er mest sårbare. For viltet vil aktiviteter/forstyrrelser som oppleves som faste og forutsigbare ikke representere noen reell form for forstyrrelser. Hvis forstyrrelsen derimot har en form for forfølgelse eller at den utløser fluktreaksjon så vil det være en reell forstyrrelse som påvirker viltet. For de fleste artene vil derfor ikke skiløyper eller hundekjøringsløyper representere noen forstyrrelse. En ser videre i vernebestemmelsene, som f.eks i Hynna at det er åpnet for både skiløyper og hundekjøringsløyper, men at man begrenser tidrommet det er mulig å kjøre løyper, slik at man får tatt hensyn til viltet i hekke og yngleperioden. I Dokkfaret LVO som er et viktig vinterbeiteområde for elg og et viktig område for flere sårbare fuglearter er det pr i dag ikke lagt til rette for løyper og Gausdal kommune ønsker heller ikke for fremtiden at det kanaliseres ferdsel inn i dette området – viser for øvrig til det som er nevnt ovenfor.

Når det gjelder noen av rovfuglartene så kan de være sårbare for forstyrrelser fra tidlig på vinteren og utøver mot hekking. Den mest sårbare tiden for forstyrrelser er i forbindelse med egglegging og klekking. Både hubro og kongeørn legger egg så tidlig som i slutten av mars og jaktfalken legger egg i begynnelsen av april. For kongeørn er det derfor anbefalt at man ikke skal kanaliseres ferdsel innenfor en sone på 1 km. Kongeørn er spesielt sårbare for forstyrrelse og aktivitet som gir direkte innsyn mot selve reirstedet. Innen området er det registret kongeørnlokaliteter som kommer i berøring med forslag til nye løyper – avstand < 1 km. Gausdal kommune mener det er viktig at slike lokaliteter blir hensyntatt og man har i samråd med miljø- og vernemyndighetene kommet frem til forslag til løyper som man mener ivaretar disse hensynene. Gausdal kommune mener også at forslag til løyper i dette området

ivaretar behovet for et godt tilbud til naturlige turmål. Viser for øvrig til ref av 05.12.2014, samt vurdering av løypene innen Espedalen LVO. Man har videre registrert en lokalitet av fiskeørn som ligger < 1 km fra en etablert skiløype, men dette vurderes som ikke kritisk ettersom fiskeørna er trekkfugl og skiløypa ikke vil representere noe forstyrrelse i hekkeperioden.

5.1.2 Annet friluftsliv – stille områder

Gausdal kommune har store utmarksarealer og rikelige muligheter for friluftsliv – både sommer og vinter. Tilbudet av løyper gir et mangfold av muligheter for friluftsliv. Fra korte turer for avkobling eller trening i god preparerte løyper til lengre fjellturer i urørt natur. I Gausdal er det et godt tilbud av både skiløyper og løyper for hundekjøring. Man kan ikke se at omfanget av løyper vil være til hinder for annet friluftsliv og det vil ikke være mangel på områder hvor man ikke finner tilrettelagte løyper. Kvista løyper slik man finner innenfor Langsua Nasjonalpark er en svært enkel form for tilrettelegging – det er en tilrettelegging for at folk skal kunne ferdes trygt i fjellet, og uavhengig av om det er stikka løyper i disse indre områdene eller ikke vil områdene oppleves som stille og uberørte.

5.1.3 Folkehelse

Fysisk aktivitet, trening og rekreasjon er viktig i et folkehelseperspektiv. I Gausdal har man godt tilrettelagte løyper i alle deler av kommunen og løypene er godt tilgjengelig. Det er med forslag til nye løyper i f.eks auggedalen lagt bedre til rette for å komme seg ut på ski i nærområdene der hvor folk bor. Det kunne sikkert vært flere sentrumsnære skiløyper, men man er avhengig av at løypene prepareres og det stilles større og større krav til preparering. Den organiserte skiaktiviteten til barn og unge blir også lagt til områder med godt preparerte løyper og til lysløypene i kommunen. Det er likevel viktig at man har lett tilgjengelige tilbud til skiaktivitet der folk bor og at løypeplanen ikke vil være til hinder for at lokale initiativ med sentrumsnære løyper kan tas inn i planene og at dette kan behandles som enkle dispensasjonssaker.

5.1.4 Tamreindrift

Fram Tamreinlag har rein på vinterbeite i store deler av Gausdal vestfjell. I forbindelse med konsekvensutredningen for etableringen av Langsua Nasjonalpark ble det laget et kart over arealbruk til Fram tamreinlag. Vinterbeitene ligger følgelig innenfor verneområdene i Gausdal Vestfjell som Langsua Nasjonalpark, Espedalen LVO og Hynna naturreservat. Det som er definert som kalvingsområder ligger i området Langsua – Skaget, jf vedlagte kart. I eksisterende løypeplan er det et skille, en differensiering i grad av tilrettelegging mellom indre og sårbare områder og øvrige mere tilgjengelige områder. Dette er videreført i forslag til ny Løypeplan. Denne differensieringen er sammenfallende med hensyn til arealbruken til tamreinen i området. I de indre og sårbare områdene som tamreinen bruker som kalvingsland er det bare godkjent kvista løyper. Innenfor områdene som er definert som

vinterbeite er det pr i dag både kvista løyper, godkjente preparerte skiløyper og godkjente hundekjøringsløyper. I rapporten – Ormtjernkampen-Skaget nasjonalpark med tilgrensende områder – virkninger og konsekvenser for jordbruk, skogbruk og tamrein står det under status at tamreinlaget har utfordringer med forstyrrelser av reinen på vinterbeite av skiturister og løse hunder. Som andre dyr vil også tamreinen være sårbar for forstyrrelser. Det er derfor viktig at ferdsel blir kanalisert til bestemte traseer. Preparering og bruk vil da oppfattes som fast og forutsigbar og vil ikke ha samme forstyrrende effekt. Det er videre viktig at antall løyper begrenses. Det er kjent at det har opphold seg tamrein i området Leppfjellet og Leppholet på vårparten. I dette området var det søkt om ei stikka løype fra Leppskardet – via Leppholet og videre til Nordbua. Denne løypa er ikke tatt med i Løypeplanen med bakgrunn i bl.a hensynet til tamrein. Det er ikke forslag om nye kvista løyper i de indre områdene. Den differensieringen man har lagt opp til i Løypeplanen vil ivareta hensynet til tamreinen. Kart over arealbruk viser at reinen bruker store arealer til vinterbeite og omfanget av løyper vil ikke ha negative konsekvenser for reinens bruk av vinterbeitene. Etter påske vil det være mindre folk som går på ski i disse fjellområdene og når man kommer til mai og den viktigste kalvingstiden så vil det være svært liten aktivitet.

5.1.5 Skred

Det er flere forhold som påvirker skredfaren. Generelt kan man si at fjellområdene i Gausdal er lite skredutsatte, i hvert fall sammenlignet med mange andre områder. Fjell og utmarksområdene i Gausdal er preget av lavfjellsområder og slake formasjoner, og landskapet har ikke det samme alpine preget som fjellene i f.eks Jotunheimen og på vestlandet. Løypene er også lagt i den delen av landskapet og i terrenget hvor det er enkelt å anlegge skiløyper og da er det også lite rasutsatt. De fleste løypene starter oppe på kjølene og i lavfjellet der terrenget slaker ut. På vestsiden av Espedalsvannet starter skiløypene imidlertid nede i dalen og går oppover lisdene og innover fjellet. Dette gjelder skiløypa fra Roaseter som går opp Leppskardet og videre inn til Leppe og Løypa som går opp til Stylskardet fra Espedalen. Skrednett.no har utarbeidet aktsomhetskart for snøskred.

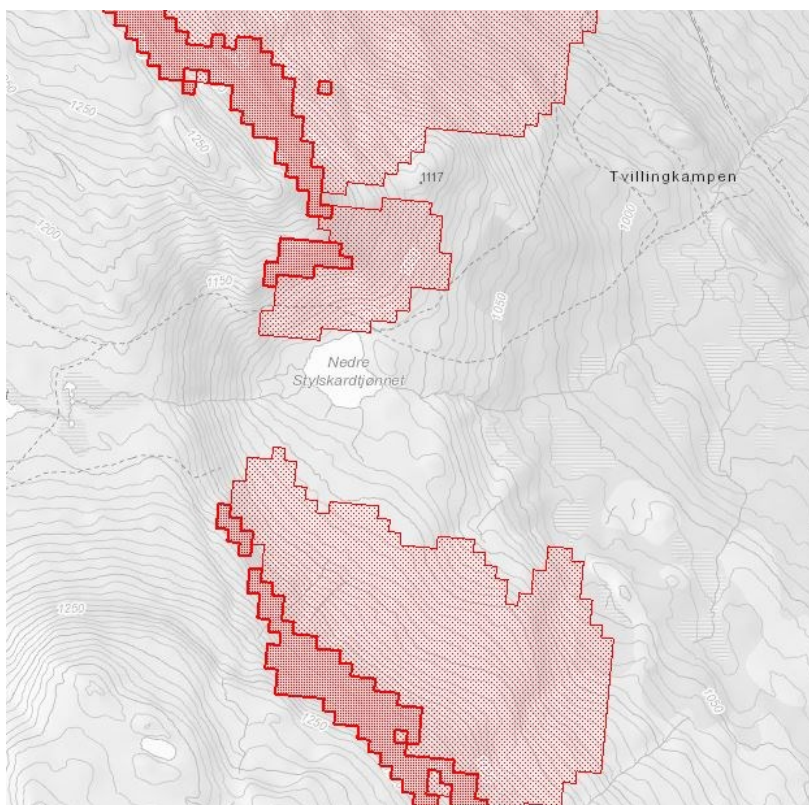

Fig 1 Aktsomhetskart for snøskred – Stylskardet

Både løypa opp Leppskardet og løypa opp Stylskardet er gamle løyper som også var med i forrige løypeplan, men ettersom løypa opp Stylskardet ligger i et område avmerket som aktsomhetsområde har Gausdal kommune kontaktet de som har kvistet denne løypa tidligere. De vurderer ikke traseen som farlig med hensyn til snøskred hvis den legges riktig i terrenget. Som nevnt innledningsvis er det flere forhold som påvirker rasfaren – vind, snøforhold, temperatur osv og man er i alle tilfeller nødt til å vurdere rasfare der det er tilrettelagte eller stikka løyper. Dette er en konkret vurdering som ansvarlige for løypene må gjøre, men under normale forhold vurderes ikke risikoen slik at det skulle være til hinder for å opprettholde den kvista løypa opp Stylskardet.

5.2 Virkning av løyper innenfor verneområder i Gausdal kommune

Iht til Planprogram skulle virkningen av nye løyper innenfor verneområdene i Gausdal avklares med miljø og vernemyndighetene for å avklare om nye traser kunne komme i konflikt med viktige viltbiotoper eller andre viktige natur, miljø eller verneverdier. Det ble avholdt møte med Fylkesmannen i Oppland og Nasjonalparkforvalteren for Langsua nasjonalpark den 05.12.2014. Det ble videre avholdt møte mellom Gausdal kommune, Nasjonalparkforvalter, Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord, Gausdal fjellstyre og SNO hvor bl.a virkningen av forslag til nye løyper var tema.

5.2.1 Espedalen Landskapsvernområde

Kvistet løype til Nordbua - Kvistet løype til Nordbua fra eksisterende stikka løype til Storkvelvbu og kvistet løype til Nordbua via Leppholet ble behandlet og godkjent av Fylkesmannen i Oppland i hhv 2012 og 2013. Det var videre søkt om ny trase til Nordbua fra Stylskardet. Med bakgrunn i varsel om oppstart av arbeidet med ny løypeplan ble det bestemt at traseene til Nordbua fra Stylskardet og traseen opp Leppskardet via Leppholet til Nordbua skulle vurderes i forbindelse med den nye Løypeplanen.

Gausdal kommune mener Nordbua er et viktig og naturlig turmål i dette området og at det er naturlig at det går stikka løype til Nordbua. Det understrekes at det er viktig at det tas hensyn til sårbare hekkelokaliteter i området og at det ikke kanaliseres ferdsel innenfor en sone på 1 km til disse. Det er viktig at stikka løype fra Leppe til Nordbua tar av løypa til Storkvelvbu og følger ryggen til Nordbua og at stikkaløypa til Storkvelvbu ikke går innover mot Forundringshaugan/Gardbutjønnan, men tar av mot Storkvelvbu innenfor Storlonen. Likeledes mener Gausdal kommune at det er viktig at stikka løypa fra Stylskardet til Nordua legges slik at den ikke kanaliserer ferdsel opp mot Nordbukampen.

Det er viktig at det ikke etableres flere traseer til Nordbua enn det som er absolutt nødvendig. Området er beiteområde for tamrein om vinteren, og spesielt i området Leppholet har det oppholdt seg mye rein sist vinter. Det ligger allerede inne en kvistet løype opp Leppskardet til Leppe og fra Leppe går det kvistet løype til Nordbua. Man mener derfor at det ikke er behov for kvistet løype til Nordbua via Leppholet.

I forbindelse med godkjenning av stikka løype til Nordbua fra eksisterende stikka løype til Storkvelvbu, har det blitt gitt tillatelse til å sette ut stikker med løypemaskin. Stikka løyper er en enkel form for tilrettelegging som skal benyttes i indre og sårbare områder. Det er derfor viktig at forskjellen mellom preparerte løyper og stikka løype er tydelig og at det ikke oppstår uklarheter omkring dette. Gausdal kommune mener derfor at utsetting av stikker og ettersyn av stikka løyper skal foretas med Snøscooter.

I møte den 15.01.2015 kom det innspill på at trase fra Leppskardet til Leppe burde defineres som preparert løype og Løypekomiteen viste til at denne løypa mer eller mindre hadde blitt preparert i mange år. Gausdal kommune og Vernemyndigheten var enig at denne løypa burde kunne kjøres som preparert løype og at denne endringen ikke ville få negative konsekvenser for hverken verneverdiene, tamrein eller andre natur og miljøverdier. Med en slik tilrettelegging får man en hel runde med preparerte løyper rundt Ongsjøfjellet. På samme møte kom det også frem ønske om at deler av traseen fra Leppe og innover mot Nordbua kunne kjøres med prepareringsmaskin. Gausdal kommune mener imidlertid at det går et naturlig skille mellom preparerte løyper og kvista løyper ved Leppe.

I skredkart for Gausdal kommune er området Stylskardet avmerket som rasutsatt. Her har det vært kvistet løype i mange år og de som har kvistet denne løypa tidligere mener at hvis

traseen legges riktig – nord i skardet opp mot Stylskampen, så er det under normale forhold ikke fare for skred.

Gausdal kommune mener at forslag til Løyper, med de endringer som er foretatt vil ivareta hensynet til tamreindrifta og ivareta de viktige natur- og miljøl- og verneverdiene i området.

Ny løype til Revsjøen – Det foreslås ny preparert skiløype til Revsjøen langs Revsjøvegen. Stikka løype /transportløype til Liomseter følger også Revsjøvegen til den tar av mot Liomseter innenfor Slivatnet. Det ble gitt tillatelse til å preparere skiløype langs Resjøvegen for sesongen 2013/2014. Dette fordi det var så lite snø at det ikke var mulig å kjøre opp de vanlige løypene i området.

Dette er ei løype som kjøres tidlig i sesongen, før det er mulig å kjøre de andre løypene i området. Ettersom løypa følger Revsjøvegen vil det ikke være behov for rydding av trase o.l og den vil ikke påvirke eller medføre noen form for slitasje på vegetasjon. Etablering av denne trasen vil ikke ha negativ innvirkning på natur eller naturmiljø eller andre verneverdier i området.

5.2.2 Hynna Naturreservat

Gausdal Trekkhundklubb har kommet med forslag om å forlenge hundeløypa frem til Synstgardsetra. Synstgardsetra er et naturlig utgangspunkt for de som driver med hundekjøring i Vestre Gausdal. Traseen vil følge skiløypetraseen.

Dette er en forlengelse av hundeløypa til Synstgardsetra og den vil følge samme trase som skiløypa. Denne forlengelsen vil derfor ikke påvirke natur eller naturmiljøet i området og det var ingen innvendinger mot forslaget fra hverken verne- og miljømyndighetene.

Sti og Løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord har tidligere søkt om godkjenning av ny skiløype på Viknekjølen. Denne har tidligere blitt avslått pga av vilthensyn. Det er likevel naturlig at den vurderes i forbindelse med ny Løypeplan. Trekkhundklubben har godkjent hundeløype som går mer eller mindre parallelt med forslag til ny skiløype. Fra Viknesetra går det en skogsbilveg opp mot Viknekjølen og Viknesetra er et naturlig utgangspunkt for skiløype for de som har hytter i området.

Selv om denne traseen tidligere er avslått pga vilthensyn så hadde hverken verne eller miljømyndighetene noen innvendinger til forslaget, men de påpekte at det er uheldig at det etableres parallelle løyper og at man må finne en felles trase for hundeløypa og skiløypa. Store deler av traseen ligger innenfor Hynna naturreservat og hogst / rydding av vegetasjon og etablering av ny skiløype må behandles etter vernebestemmelsene.

I Hynna Naturreservat er det registrert mange sårbare arter og det er viktig at perioden som de ulike løypene kjøres utover våren begrenses slik at artene som er registrert i området ikke forstyrres i den sårbare hekke- og yngleperioden.

Det har også kommet forslag fra Gausdal fjellstyre om ny adkomst til hundeløype fra Kittilbu. Etter Fylkesmannen i Oppland sin vurdering har ikke denne adkomsten innvirkning på verneverdiene i området, men rent prinsipielt - som også anført tidligere så bør traseene samlokaliseres.

I forslaget til ny hundeløype fra Gausdal fjellstyre låg det også inne forslag om etablering av trase langs Dokkfløyvegen event Mannstadlivegen for å knytte sammen løypenettet i Gausdal med løypene i området Synnfjellet. Disse løypene ligger utenfor verneområdene i Gausdal Vestfjell, men ettersom de er med å kanalisere ferdsel inn og mot verneområdene har de relevans for verneverdiene i disse verneområdene. Gausdal kommune ønsker ikke kanalisering av ferdsel som kan føre til økt ferdsel i Dokkfarete og med bakgrunn i at det oppholder seg mye elg i Dokkfarete vinterstid og at det også er registrert flere sårbare arter i dette området så ønsker ikke Gausdal kommune at det etableres hundeløype langs Mannstadlia. Langs Dokkfløyvegen kommer det allerede i dag hundespenn fra Torpa og disse vil bli kanalisert videre til hundeløypene i Gausdal og vil etter Gausdal kommunes vurdering ikke representere samme fare for kanalisering av ferdsel innover Dokkfarete som ei løype i Mannstadlia. Det er heller ikke etter verne og miljøvernmyndighetenes sitt syn ønskelig å etablere løyper som kan kanalisere ferdsel innover Dokkfarete.

5.2.3 Grøtåsen og Djupådalen Naturreservat.

Ny trase til Rævskorotjernet vil ikke ville komme i konflikt med verneinteressene i området ettersom den i stor grad er lagt til myrområder. Det samme gjelder forenkling av Djupådalskrysset/Djupådalsrunden. Fylkesmannen i Oppland hadde ingen innvendinger mot disse forslagene, men har understreket at rydding av skog for tilrettelegging av skiløyper og etablering av ny skiløyper skal behandles etter verneforskriften.

Gausdal kommune mener at det ikke er noen naturlig trase fra Klinninggrautsteinen og opp til Hærfjellet. Dette gjelder både i forhold til topografi – det vil bli en veldig bratt trase og i forhold til vegetasjon – en slik trase vil måtte kreve mye rydding av skog.

Under høring på forslag til Kommunedelplan løyper i Gausdal kommune ble det fra Augga Løypelag fremmet forslag til trase til Hærfjellet som i sin helhet ville ligge utenfor Grøtåsen og Djupådalen naturreservat. Forslag til ny trase ville følge gammel 10 km konkurranse løype fra Astridbekken frem til der stigning opp mot Hærfjellet begynner – foreslått som preparert løype – og at løype videre opp til Hærfjellet skulle godkjennes som stikka løype. Selv om en slik trase ville medføre mindre rydding av skog så mener Gausdal kommune at dette ikke er noen hensiktsmessig og god løsning.

